

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről illető
minden kérelmeknek ide intőendők.

Érmentetlen levelek csak ismert kizárólag
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Országospostai egyeztetés beiktatásáért 5h.
Blygij minden hirdetésért két óra 30 kr
Nyitór 4 hasábas postaiért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlás sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szombat, Márczius 9.

49 szám

Milán király.

Milán nem király többé Szerbiának, lemondott maga a fia javára, maga szántából, de bizonyosan a körülmények kényszerítése folytán. A tizenkét éves Sándor király mellett nagykörűségéig Risztics lesz feje a regensségek, mely rajta kívül még Protics és Belimarkovics tábornokokból áll. Milán királysága alatt Szerbia üdvét önállósága s államiságának biztosítását monarchiánk barátságában s szövetségében kereste, ezért volt ellensége Oroszországnak, az orosz befolyás által megnyert felsége Natália s az oroszbarát radikális szerb párt, mely tulnyomó roppant mérvben az egész szerb népet magába foglalja. Milán férfiasan megállta helyét, míg lehetett, míg ereje győzte, de belátván mindinkább helyzetét tarthatlanságát — mely a meggyőződése s tényleg a kötelező ígéretek s a szerb viszonyok ellenállhatatlan alakulása közti ellentét által idéztetett elő — lemondott, miután előbb radikális alkotmány teremtése által fia számára a szerb nép szeretetét s a szerb trónt biztosítani igyekezett.

Milán királyt hibáztatják nálunk az ellenzéki sajtó egyik árszalatának hívei, amért magas állását elhagyta, s ezzel együtt az általa eddig képviselt szövetség s külpolitikai irányt jövőben kudarcnak tette ki. E hibáztatás meg nem érdemelt és igazságtalan. Milán kitartott, míg a lehetőség egy eleme meg volt, de ma már neki — úgy látszik — hogy csak a lemondás vagy — ledöfetés közt volt választása. Elváltat kötelességei iránt pedig felelőssége megszűnik mindkét esetben. Jó volt nekünk? Milán barátságos egyénisége a szerb trónon, de hogy Szerbia az orosz és pánszláv célok előőrsé s előcsatárja ne lehessen, arra nézve hatalmasabb biztosíték volt Milán politikájánál a mi saját érdekünk, mely ezt semmi áron meg nem engedheti s ehhez képest vannak megtéve elhatározásai.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Budapesti levél.

1889. márczius 7.

Budapest újra esendes.

Elvonult a rettenetes vihar, mely hivatta volt elseperni az átkos kaurmányt a föld színéről. Elhallgatott a nagy dob, — a zintányér és a repedt fazék. A bazar tündető reményei is felhagytak a Tiszabukktató magas politikával s kártyáznak, billiardoznak, kibicöznek és isznak tovább, mint annakelőtte. Csak az országgyűlésen puffognak még a szónokok a 25 §. miatt. Hanem ezek közül is nagyobb rész csak vak-töltés Nagyot pukkan de nem árt. Véglgyengülésbe esett a nagy a dicő vita, mely tüzzel-vassal, sárkányyal és ördögök pokoli lárájával kezdett és mostan szép csendesen elalszik, mint a házsártos vén asszony, mikor jól ki teremtettéte magát.

Még Takács Zoltán urat éltetik már a mely politikai belátással dicsekvő czépisz inasok, ki pedig már már úgy tekintette magát, mint egy magyar Boulanger vagy legalább is második Verhoyay.

Sic transit gloria mundi. Hálátlan a világ. Minél jobban a fulébe kiabálnak valamit, annál hamarabb beleum. Különösen ez a Budapest; oly szeszélyes és állhatatlan, mint maga ez a mostani Márczius. Tegnap még esett a hó s fűtyölt a hideg északi szél, mint Január közepén s ma már ragyog az égből s ragyog az aszfalton elvadozó locs-pocs.

Politikánál, 25. §-nál, Vecsera bárónénál, mindemlé előbbvaló most az, milyen lesz a tavaszi divat?

Nemcsak a nők előtt. A férfiaknál is életkérdés, mi lesz a tavaszi felöltöknél és nadrágnál az uralkodó szín, szálakalau avagy beszabott lesz-e a felöltők szabása; s milyen kell,

Az irántunk malkontens szerbiai pártok s Oroszország pánszláv körei dörzsölhetik kezüket örömlükben? Natália készülhet haza — tán el is juthat most már — a belgrádi fejedelmi konakba, de azért Szerbiában nem történhetik ellentétre semmi. A Milán által kezelt politikát a szebb hatalom minden kezéje követni kénytelen. Azt az ország életérdeke kényszerítőleg követeli. Ha Oroszország előőrseinek szerepét akarná játszani Szerbia, két hét alatt összegázolná monarchiánkat Magyarországból s Boszniából előtörő csapatai, míg Oroszország hadserege csak monarchiánk teljes megsemmisítése után jelenhetnék meg segítségül: azaz s o h a. Persze számtalan szerbnek szemé néz Bosznia, Magyar s Horvátországnak szerb részei felé, s nem ez urak jó akaratán mulik, hogy nem kezdenek vágyaik valóítására valamint a szerb királyság nem kockáztathatja monarchiánk kihívását biztos bukásának veszedelme nélkül. Ristic, Szerbia mostani vezére szintén tudja ezt, ámbár bizonyos, hogy belső érzelmeire nézve a nagy-szerb hazafiak között tartozik s emellegva bizonynyal a monarchiánk iránt tiszteletet adó politikát fogja ápolni.

Ha csak emiatti dühökben a vérmes szerb hazafiak ellene is nem fordulnak s el nem kergetik kis-királyostól együtt. Ez mind Szerbia belügye, abba nem avatkozhatunk, de kifelé ellenükre nem tehet semmit, mert ott velünk állana szemben.

Milán lemondási kényszerének beállta mindenesetre az orosz politika műve s ennek hatása bizonynyal fokozott hatást gyakorol rövid idő alatt a balkánfélszigeti népek heves képzelmeire. Az orosz politikának ezek közt ellenünk megásott aknáit közül már kettő, a romániai és a szerbiai felrobbant, okvetlenül következnek a többiek is. Szóval nagyon okosnak sem kell az embernek lenni, hogy belásuk miszerint erőre, meg ismét erőre van szükségünk, a hazánkat legközelebb érdeklő közeli esélyekkel szemben.

S az ellenzék mégis egyre tartó szószaporítással akadályozza a véderő törvény létrejvetelét, az újonczozást, a hadseregi intézmény szilárd szankcionálását, mintha csak ezer meg ezer mértföld választala el e tüzfészektől bennünket!

Országgyűlés.

Budapest, 1889. márcz. 7.

A képviselőház tovább folytatta ma is a véderő törvényjavaslat 24. és 25. szakaszainak tárgyalását. Orbán Balázs nyitotta meg a vitát, szökött nagyhangon, de üres szólamokkal támadva a javaslatot, Csáky gr. német nyelvi rendeletét. Szavai azonban még a szelbalon is teljes — hatástalanok maradtak. Most pártunk részéről Varsány Károly szökött higgadt, tárgyilagos érvelésű beszédben a szakaszok és Gajarynak javaslatát mellett. Az ellenzék s beszéd alatt többször zajongott és nyugtalanzkodott, de a szabadelvű párt méltó figyelemmel részesíté szökött. Ott percznyi szünet után Fenyvessy Ferenc beszélt a szakaszok ellen; az összkormányhoz fordulva, ismét szóba hozta a „cs. k.” czim használatát, mely közjogunkkal ellentézik; apostrophálta ellenzéki szellemben a hatalmság magatartását, majd Gyulai Pál, Szontagh Pál költeményeit kezdte taglalni, mire elnök Fenyvessy rovására óriási derültséget keltve, azt jegyzé meg, hogy „szép, szép, de nem értem, hogy mindez hogyan függ össze a tárgyalás alatti szakaszokkal!”

Ezután Berzeviczy Albert államtitkár vette át a szót s tartott egy oly kitűnő, tartalmas, nagy hatású, emelkedett színvonalú beszédet, minő a házban csak ritkán hangzott el. Először is az önkénteseknek nyújtandó tanulmányi kedvezményeket taglalta, majd kifjté, hogy a véderő s szellemi cultura érdekei csak pénzügyi tekintetben ellentétesek, má-különbben pedig igen jól hozhatók összhangba, azután kijelenté, hogy a Gajári féle határozati javaslatot teljes megnyugvással fogadja el, minthogy az eddigi állapotokhoz képest jelentékeny vívmányt képez. Rendkívüli hatással és lesújtó érveléssel tette semmivé az ellenzéki vádat mintha kulturánk s állami nyelvünk megtámadhatnának s a germanizáció veszélyének tétetnének ki. Számszerű adatokkal mutatta ki, mily roppant haladást tett a kormány a magyar cultura; a magyar nyelvet a népiske-

lákban kötelezővé tevő törvény, a középiskolai törvény e kormány alatt keletkeztek; az állami népiskeolaik száma meggyőzően növekedett, s a magyar nyelvű iskolaik száma a magyar nyelvet bíró tanítóik száma több ezerrel növekedett stb. stb. És éppen a nemzeti cultura ily hatalmas terfogatása okozza, hogy az ifjuság csak elvétve bírja teljesen a német nyelvet, sőt a német nyelv tanárai is ily hibában szenvednek velük. Ilyen körülmények közt az említett vád nem egyéb szemfényvesztésnél, s a nemzet germanizációjára csak eszelős ember törekedhetik. Csupán az ellenzék importálja az utcán az „abczug”, a házban a „hoch” kiáltásokat, mint az idegen cultura vívmányait. Más eredménye ez agitációnak nincs, mint a többség összetartóbbá tetele, s az ellenzék valódi mivoltának leplezése. A többség tartós, lelkes, hosszas éljenzéssel és egész sereg képviselő készseregével jutalmazá a kitűnő szökött, kinek ma beszédét sokáig fogja emlegetni az ellenzék.

Budapest márczius 8.

A képviselőház, mai ülésében, melynek elején a miniszterelnök két törvényjavaslatot terjesztett be, folytatta a véderő javaslat 24. és 25. szakaszainak tárgyalását. Gullner az első szökött, Baross miniszterrel szemben azt vitatja, hogy a delegációban a 80 éves elején csakugyan magyar nyelvű katonai akadémia volt tervben, majd Berzeviczy tegnapi fejtegetéseit igyekezett czáfolni, — több buzgalommal, mint sikerrel. Áttérve a tárgyalás alatti szakaszokra, — sok erőt fejtett ki annak bizonyítására, mennyire elfogadhatlan a tisztvi vizsga német nyelvűsége s erre nézve érvet keresett Berzeviczy azon állításában is, hogy a magyar ifjuságnak csak igen csekély része bírja teljesen a német nyelvet; — de megfellekezett szó órról, hogy mind ezen hosszas és tüzetes fejtegetések nélkülözök az alapot s merőben fölöslegessék, kárba vesztettek mert hiszen a Gajári féle határozati javaslat biztosítja a tisztvizsgálaton a magyar nyelv jogait. A közel két óra hosszúságú tartó beszéd folyamán szóló azt is megkísérlé, hogy Ivánka Inrét bünyevéáz választóival ellentétbe hozza s végül azt vitatta, hogy a nyelvi rendelkezés nem része a felség jogoknak és ha felségjog, kérdi lehet-e azt határozati javaslattal korlátozni, de törvény nyel nem?

György Endre igen tartalmas, szép beszédben kelt a javaslat védelmére s meggyőzően fejtegette, miért nem akarja a nyelvi rendelkezést törvénybe iktatni Nagyérdékü

sége egyáltalán nem reflectált. Milán király felajánlotta ugyan neki, de ő ismeretes szerénysége sugallatát követve, visszautasította a rendkívüli megiszteltetést.

„Kedves barátom, Milán ő felsége — így végződik a levél nem aka ta visszautasítomást elfogadni. En azonban határozottan ragaszkodtam ahhoz s ajánlottam Riszticsét. Végre engedett s e szívélyes szavakkal vált el tőlem.

— De azért reményem, jó barátok maradunk?

— Felség. erről biztosíthatom. Eljén a haza!

Dr. Tüdös.

A rehabilitált asszony.

— Elbeszélés. — 14)

Írta: Bizám Endre.

(Folytatás.)

Mindenki bosszankodott, hogy ez a gyémánt asszony hogy elrontotta az ember illuzióját. Nem akart elbukni, mint más becsületes asszony, akinek ábrándja van és hatalmában van teljesíteni. Minek szereti olyan nagyon a férjét — fele is elég volna annak a számára, a másik felével meg ajándékozhatta volna Albint.

Es az a bolondférfj még megverekedik érte, oda áll egyenesen a pisztoly elé hogy ledurrantsák. Csak bolond is az aki olyan nagyon szeret.

Helényi azonban szívében örült, hogy a kellemetlen dolog ilyen megoldást nyert. Elment Albinhoz és megkérdezte tőle vajon ugy vélekedik-e meg mindég a nőkről mint a hogy eddig.

— Nem barátom, már meggyőződtem hogy van erényes nő a világon csak én néztem hamis szemekkel ötöt.

beszédnek ama passusa is, melyben előadta, hogy e kérdésben logicus a szélsőbalnak és logicus a szabadelvű pártunk is az álláspontja, de a mérsékelt ellenzék minden logicitást nélkülöz. Eme fejtegetései közt melyektől a mérsékelt természetesen igen kényelmetlen fesszengtek, többször közbekialított, szokása szerint, Károlyi Gábor gróf, mire György Endre azt jegyzé meg harsogó de rütséget keltve, hogy a kiegyezési törvény olyan phidiaszi szobormű, melyet nem lehet fehérvári bioszával megfaragni. (Károlyi Gábor tudvalevőleg Szék-szék-hívart képviseli.) Végül utalt szónok arra, hogy az ellenzék a vitát Tisza ellen irányzott személyes támadások terére vitte, minél fogva szóló a többség lelkes éljenzesei közt kijelenté, hogy a szabadelvűpárt annál szívósabban fog a kormányhoz ragaszkodni.

Még Ugron Akos beszélt a szakszek ellen s felszólalásával György Endre, Varasdy és Horváth Gyula személyes kérdéseit történt replikáit idézte föl. György Endre kijelenté Ugronnal szemben, hogy volt bátorsága a többségtől a személyes támadásoktól, de szavain, miatt Ugron Akos háromszor is megváltoztatta pártállását. Ugron ekkor felállt s — mint mondá — büszkén ismeri be, hogy igen is megváltoztatta nézetét és pártállását is oserélt. Az ellenzék ezt zajos helyeslésekkel fogadta, de bezzeg nem így szokott viselkedni az ellenzék akkor, ha olyan képviselőről áán szó, ki az ellenzék sorából lépett át a szabadelvűpártba.

Külföld.

Milán király lemondása. Szerbiában pár nap aitt meglepő és talán egész Európa jó vőjére nézve beláthatatlan következményeket magában rejtő események történtek. — Milán Szerbia első királya a királyság kikiáltásának év fordulóján a trónról végképen visszavonult s már utódján szerdán délelőtt ki is kiáltották a 13 éves Sándor herceget, kinek nagykörűségét Risties János, Protics tábornok és Belimarkovics urakból álló regenség kormányozza Szerbiát. — A lemondás, mely nemcsak Belimarkovics, hanem Szerbián kívül is nagy izgatást keltett, szerdán délelőtt történt meg a fejedelmi konakban. A király szívélyes bucsút vett a diplomatiai kar tagjaitól. Ezután a király a mellékerembe vonult, a hol már együtt voltak a kabinetnek és az államtanácsnak tagjai. Megjelentek a katonatisztek és az állami főmunkások. Az egyes pártok elnökei és vezérei által voltak képviselve; csak Garasánin, a haladó-párt vezetője hiányzott.

A király Sándor trónörökösével lépett a terembe. A trónörökös balján állt. Milán király mélyen meghatva olvasta föl az ukáz, melyben a trónról való lemondását a népek tudtára adja, s fiát, Sándor trónörökös királyt a proklamálja. Az ukáz az új király nagykörűségét regenszékkel állit. Ezek Risties Jován, a liberális párt vezére, továbbá Belimarkovics és Protics tábornokok. Az ukáz felo vasása után Milán az új szerb királyt üdítette, a mi a jelen voltak közt élénk visszhangra talált. A zsvió-kiáltások alatt I. Sándor király atyja jobb oldalára ment, s a mint a zaj lecsillapult, a volt király megragadó beszédet intézett az új királyhoz. E beszédben az apai szív nyilatkozik a fiui szív elé.

Ezután Milán leterdelt fia elé és mint annak első alattvalója, a főpap jelenlétében

— Tehát nem az én szememről oszlott el a hólyag hanem az önről.

— Ugyvan!

— Es ezért elégtételt tartozok ön adni az asszony jó hírnevének.

— Igazán, nem bánám haledurrantana az az ember, megérdemelném a golyójt, hogy olyan asszonyban kétkedni merészeltem.

— Ohó! ebből a szék üveg pezsgőt szeretnék látni! — Ugy-e urak?

— Te mézletes szoltak egyszerre Abonyi és Tegze.

— Ha véletlenül ön harapna a fübe még adós maradna a beszélgetésével, mondta Mosonyi.

— Helényi ur bizza meg Peiyót hogy ide szállítsa a pezsgőt — már megrendeltem a kereskedőnél. (Abnia a beszéllet szavára sokat adott.)

— Bravo! kiáltottak fel az ifju Fells taffok. Legalább a halotti torát a saját pezsgője mellett iljúk meg!

— Albinak tesszt a tréfa. Még az is megeshetne, hogy őket durrantának le?

— Ugy-e meg mondák, hogy gyémánt az az asszony.

— Nem fog az karezt — mondá Abonyi.

— A maga kárán okul a magyar, szóit Tegze.

— Az igazat megvallva, restem a dolgokat nagyon. A felsüléshöz nem vagyok szokva. Hídor vérel átok a golyó elé, de hogy engem valaki gunyosan végig nézzen azt nem tűröm. El is hagyom ezt a várost, mihelyt Darányival végeztem.

— Albin csakugyan nem mutatkozott az utóán. Tartott tőle, hogy mindenki ujjal mutat reá:

— Itt megy az az ember a ki azt hitte magáról, hogy Caesar pedig csak Herostatus.

— Helényi egyszer meg is mondta neki mikor kedvében talalta.

finnépelyesen hűséget esküdtött neki, a milélekemelő benyomást tett. Az eskü elhangzása után Milán megoskoltta fiát és a regenszék, kik nyomban letették az esküt. Erre a mélyen meghatott méltóságok eloszlottak.

Csaknem egyszerre jelent meg Milán király és a regenszék kiáltványa a nemzethez. Milán király kiáltványában kijelenti, hogy lemondása a trónról, rég táplált szándékának következménye. A kiáltvány részletei azon eiveteket, melyek a királyt úgy a bel-, mint a külpolitika intézésében vezérték, hogy Szerbia a Ba kán-félszigeten modern jogállammá és a rend és nyugalom tényezőjévé váljék. Szerbia külügyi viszonyait a kiáltvány ez idő szerint annyira rendezetteknek mondja, hogy a királynak a hasznát kifejtett munkálkodása az országnak hasznára fog válhatni. — A király ugymond a kiáltványban, mindenekelőtt arra törekedett, hogy a berlini szerződés és az európai béke fenntartásánál érdekelt hatalmak barátságát és támogatását megnyerje Ereje fel van emésztve. Az új aera erőt igényel, melyet nem érez magában. — Nincs jog a trónra megkísérlésére, sem Szerbiára, sem fia, sem Európára való tekintettel, mely rokonszenvvel elhalmozza, — melyért örökké hálas lesz. — A manifestum ezután apellál a szerb pártokra, hogy az új alkotmányt keresztülvígylek, ajánlja Sándor királynak, hogy a szerb népet szeresse és hangszorozza, hogy a regenszékét kipróbált hazafiat, büles államférfiak kezébe teszi le. A manifestum kifejezést ad a meggyőződésnek, hogy a regenség az országot a haladás útján tovább vezetni és a külügyi politikát akként fogja folytatni, hogy a Ba kán félsziget belső békéje és nyugalma valamint mindazon előnyök, melyeket Milán király Európa jóindulata folytán elért, továbbra is megőriztessenek.

A regenség proklamációja resumálja az ismert eseményeket és felsoroja a Szerbia sikeleit, melyet Milán király alatt vivott ki. — Sajnálkozásának ad kifejezést a kiáltvány a fölött, hogy sikertelen volt a regenség és a kormány minden törekvése, hogy a királyt lemondási szándékától eltérítsék. A regenszék kötelezik magukat, hogy sértetlenül megőrizzék az ifju király trónját. Kijelentik, hogy máttól kezdve a regenszék egyike sem tartozik a politikai pártok egyikéhez sem. A mint maguk jó példával akarnak előljárni, az ország alkotmányának tisztelben tartására, épp úgy megfogják követelni mindenkítől az állam önálló alapötvényeinek tisztelését. Kötelességük lesz gondoskodni arról, hogy ne csak megőrizzék ama barátságát a nagyhatalmaknak melyet Milán király szerzett meg a hazának, hanem még inkább fejleszessék és tökéletesítsék azt, a jó nemzetközi viszonyok ápolásával és a nemzetközi szerződések tisztelben tartásával. Hangsúlyozzák a takarékoságot. Biztosítást nyújtanak az iránt is, hogy a béke és rend tényezői fognak maradni. Mint ebből látható a külpolitikát illetőleg a proklamáció meglehetősen általános frázisokban mozog. Ausztria Magyarországról külön egy szóval sem emlíkezik meg. S ez elég sovány biztatás.

A tudósítások arról adnak hírt, hogy Szerbiában teljes nyugalom uralkodik. A nép sajnálja Milán lemondását, másfelől lelkesedéssel üdvözli a gyermek-királyt. A hadsereg letette a hűségesküt I. Sándornak. — Hogy Milán király hol fog letelepedni, még nem tudható.

A külföldi sajtó az ügy fontosságának megfelelően foglalkozik immár Milán király

— Most elmondhatja a nagy rómaiával: „Jöttem, láttam és nem győztem.”

— Várjunk holnapig akkor talán nem a paródiáját fogom elmondani.

A párba másnapra volt kitézve a közei erdő tisztásán.

A megelőző nap kinos gyorsasággal folyt le Darányiné elött. Ugy rohanat mintha csak nem győzte volna árni férje halálát. Izgatottan futott gyermekeihez és össze viszta esőket és siratta őket. Férjével egész nap nem találkozott, az obédjét is a szobájába vitette magának. Ott ült iróasztala mellett, és különböző iratit rendezte. Darányiné szintén szobájába zárkózott és mélyen elmúlt gondolatjába.

Meglátzott arezán a kinos fájdalom nyoma, mely belsejében háborogott. De külsője is elárulta izgatottságát. Szép fekete haja, mely máskor vastag fonatban nehezédik vállaira most rendetlenül folyt alá. Szemibágyadtak, megtört fényűek voltak s rózsaszínű szempillái törőse voltak sírva. — A kreol arcz kísérteties halánságot mutatott és keble idegesen hullámozott olyan erősen lüktetett a vér ereiben. Ott ült azon a pamlagon a hol Albin szavait végig hallgatta most is úgy mint akkor fejét tenyerébe hajtva. Aztán hirtelen felállott papirt és irószékét vett elő és az asztalhoz ült. — Irni kezdett:

Uram!

Ön engem tapasztalatlan nőt, olyan megpróbáltatásnak tett ki, mit a kísértésnek olyan eszközeivel rend-lkező férfi mint ön, csak egy demondone dék szemben engedhet meg magának. — De ha ön elkövette már e merészséget, remélem ennek kinos erkölcsi súlyát nem engedí vállamra nehezül. Ön jól tudja, hogy ön két gyermek boldog anyja vagyok, kikért életemet, véretem lehetne venni. Mindamellett, hogy ballépést nem

lemondásáa'. Két nagyon ellentétes nézet nyilvánul. Mig az offeziózusok mindenütt, Bécsben, Berlinben és másutt is teljes nyugalommal néznek a jövő elé; s azt hirdetik, hogy trónváltóság Szerbia külügyi vonatkozásait érinteni nem fogja, a független lapok főleg Berlinben és Londonban a legkomolyabb aggodalmaknak adnak kifejezést. Különösen Bulgáriában keltett a hír legnagyobb mértékben nyugtalanságot. Ott nem is sejtették, mi készül a szomszéd országban s csak a Milán lemondásának napján, tegnapelőtt a lapok külön kiadásaiából értesült legalább a közönség a dologról. Az első benyomás igen kinos volt, kivéve a Zankovistákat, kik diadalzajban törtek ki s azt hirdetik, hogy Szerbia új viszonyai az orosz befolyást a Ba kán félszigeten ismét gyarapítani fogják. A lemondás híre Szófiában minisztertanács tartatott, mely azt határozta, hogy be kell várni a helyzet tovább fejlődését, mert egyelőre fel sem tehető, hogy Riszties nyiltan bolgár-ellenes politikát fog követni. A Zankov-párt lapjai azt is híresztelték, hogy az osztrák magyar esapatok Novi Bazár ellen készülnek.

Napi hírek.

— **Dalestély.** Mint már említettük a városi dalárda holnap — vasárnap este tartja meg a „Bika” dísztermében szokásos dalestélyét. A műsor változatos és egy műdarab kivételével, magyar. Azt hiszük, hogy a debreczeni dalárda már bírja a közönség szeretetét annyira, hogy minden nagyobb reklam felesleges, tapasztaltak ezt a közömluban, midőn láttuk, hogy a terem, mely minden más mulatságnak elég tág, olykor nagyon is tág — a dalestély alkalmával oly szűk, hogy aig lehet benne mozogni. Ebből az látszik, hogy nálunk a fesztelen, háziás mulatság kelendő, s nem az állig begombolkozott fényes vigalom. A dalestély kezdete este nyolcz óraker lesz. A temetést a debreczeni „Kegyelet” temetkezési intézet rendezi.

— **Özv. Ercsey Zsigmondné** uraó elhunyt már megemlékezés. Ermelléki tudósítónk e halálesetről most a köve kezű tudósítást küldötte be hozzánk: Folyó hó 4 én reggel 6 óraker Margittán özv. Ertsey Zsigmondné szül. L. Ky Ludovica, Debreczen város volt szenátora Laky László leánya, az 1876. évben elhalt Hegyközkövesi birtokos 1848.9. országgyűlési képviselő, majd törvényszéki elnök később királyi táblai bírj, özv. Ercsey Zsigmond özvegye hosszas szenvedés után Czecezi leánya szerető karjai közt jobb létre szerződött 73 éves korában. A pártlan jó anya vallásos buzgóságának jutalmául, minden fájdalom nélkül lepett át a tuvi ágra. Temezése ma, f. hó 9-én Hegyközkövesiben a ref. egyház szertartásai szerint meg vége s hült tetemei az ugyanottani családi sírban helyeztetnek ör k nyugalomra.

— **Szenzációs öngyilkosság** híre terjedt el tegnap délután a városban. Schwarcz Máté egy általános gazdagnak ismert polgár tegnap délelőn önkézeivel vetett véget életének. — Mig neje távol volt az otthonról, Schwarcz Máté lakásának egyik szobájában bezárkózott és az ablak zárójára felakasztotta magát. — Déli 12 óráig ült, mikor neje hazatért Schwarcz Mátét sehol sem találta. Szobája ajtaja zárva volt. Ezt betörték

követtem el (olyat, melyre ön számított) mégis a látszat ellenem van és ártatlan gyermekeimnek becstelét férjem vérvél akarja megváltani. En szivesebben meghalnék érettköz, de neki nem szabad őket árván hagyni. En anya vagyok, két angyali gyermek anyja és annak az embernek neje, kivel ön holnap golyóit akar váltani. Tudom a „szomorú sorsot, mely reám várna, de azt a borzasztó csapást, mely gyermekeimet érheti atyjok nélkül, elképzelni sem tudom. Ön úgy mutatta magát, mint gentleman, következetes is marad, azt hiszem, nemcsak a lovagiaságban, de más tekintetben is az igazi gentleman névhez. Tudom, hogy ön biztos lövő, hogy keze nem remeg. Azt hiszem, a szive nem lesz olyan kegyetlen, az meg fog reszketni önben, ha egy apának két gyermekétől akarja árvaakat neveltetni. Aranyosi ur az árva Istene nagy és hatalmas! Könyörüljön ön rajtok — az árva nevében kéri önt

Csongrády Etelka.

Darányiné behívta inasát, még az atyja gazdagságában szolgált becsületes ispánt, és megmagyarázta neki Aranyosi lakását. Azután még egyszer átolvasta a levelet, összehajította és az inas kezébe adta, ki azt Aranyosynak köteles kézbesíteni.

Az inas elment. Darányiné midőn egyedül maradt felsőhajtott magában.

— Hatalmas nagy Isten, tekintés le bibeos felhő trónodból szerencsétlen szolgálóra és szegény gyermekeire! Hársít el a veszedelmes golyót gyermekeim atyjának szivétől, — ne fordítsd el az arczod esedékl tekintetemtől. Mentse meg gyermekeim atyját végtelen jószágú menyest Átyám!

Darányiné a pamlagra borult és hoszan, fájdalmasan zokogott.

[Folyt. köv.]

s ott találták a szerencsétlen embert. A rendőrségnél azonnal jelentést tettek a megdöbent esetről. Vég Gyula alkaptány Ujházy Károly kerületi orvossal együtt rögtön megjelent a helyszínen. Az orvos öngyilkosság által bekövetkezett halált konstatait. A végzetes tett legva ószinűbb okának elmezavar látszik, Mert Schwarcz Mátének sem anyagi gondok nem nehezítették a megélhetést, sem családi viszályok nem fordultak elő a miklóstezai pazarul földiszitett kényelmes uri házban. A Csanak ház alatt évv régi, szilárd papirkereskedés pár hónappal ezelőtt adta el ifj. Gyürky Sándornak és teljesen visszavonult az üzleti élettől. Mondják, hogy még házát is eladóvá tette és elakart költözni Debreczenből, hogy másutt élje le hátralevő éveit. Hihetőleg az izgalmas kalmár életben munkához, tevékenységhez szokott kedélyét elszibbasztotta a hirtelen bekövetkezett szokatlan tétienség s lassankint valami képzelt, hamis gondolat kerítette hatalmába agyát, melytől nem birt szabadulni és kitört rajta az elmezavar. Neje beszéli, hogy két nappal ezelőtt férjét egy levélíráson lepte meg Budapest lakó Gyula fiához, ki Rémi Róbert fő városi bizottsági tagnak, a Nemzeti szálloda tulajdonosának a veje és egy nagy papírüzletnek a tulajdonosa, akart levelet írni, melyben arról panaszkodik, hogy neki nincsen kenyerre, a mit egyék és fája amivel befittesse szobáját. — A köztisztelőben álló, szerencsétlen véget ért volt kereskedő holnap dé után 4 óraker temetik miklós utcai házától, a r. kath. egyház szertartásai szerint.

— **Köszönetnyilvánítás.** A debreczeni takarékpénztár évenkénti nyerevénye egy részét több rendbeli jótékonyaságok gyakorlására fordítván, nem feledkezett meg a folyó évben a vezetésem alatt levő debreczeni dal-egyletről sem; fogadja a nevezett takarékpénztár tekintetes igazgatósága egyletünk pénztára gyarapítása ezé jából adományozott 20 értért hálás köszönetemet. Debreczen 1889 márt. 9. M á r k Endre elnök.

— **Figyelmeztetés.** Többek kárán okulva a nagy közönség b. figyelmét felhívjuk azon eshetőségekre, midőn valami értékes tárgyat elveszítenek, vagy tőlük ellopnak, hogy azt ne csak a rendőrség közegével tudassák, de — saját érdekükben — a tárgy értékéhez képest a zálogháznál isjelentsék be, hogy ott a hosszu kezű ípsét stande-pede lefűlelhessék.

— **Szerencsétlenség a nyomorban.** Kovács Sándor nevű munkásnak az erdőben eltört a lába s most a kórházban fekszik. Nyil utcai lakásán felesége és öt apró gyermeke a legnagyobb nyomorban éheznek. — Kenyereket kérnek a jószívű emberektől. Talán polgár mester ur is juttatni fog a szerencsétlen családnak némi segélyt a szegények apból.

— **Gyászjelentés.** A legmelyebb fájdalommal tudatjuk a felejtett tlen jó férjnek, szeretett drága atyának, illetőleg nagyatyának, jó testvér és ipának néhai polgár Nemz. id. Soós János városi bizottsági tagnak, takarékpénztári igazgatónak, ált. 74. évében öteti szenvedés után folyó hó 7-én d e 12 óraker történt esendes elhunytát. A boldogultnak földi részei f. hó 9 én d u 2 óraker fognak az ev r f templomban tartandó szertartás után a helybeli sírkben örök nyugalomra tetetni. Mely végti zsség tételre az elhunytanak rokonait, barátait és ösmerőseit bánatos szívvél meghívjuk. H.-Szoboszló. 1889 Március 8. Özv. id. Soós Jánosné Molnár Mária mint a megboldogultnak bánatos özvegye: gyermekei János nejjével Décesi Zsófiával; Gábor nejjével Oláh Zsuzsánnával, Mari férjével Cs. ke Gáborral, Juliánna férjével Szathmári Mihályval és gyermekeikkel.

— **A czeledt utcai ev. ref. új templomban** felállítandó orgora költségének fedezésére legújabb időben Kálmán Mihály Pf. 1164 sz. a. lakos 1 frtot, továbbá özv. Konez Lajosné szül. Király Zsuzsanna urnó N. csapó utca 319 sz. a. 10 frtot adományoztak s mindkét összeg az egyházi pénztárba a hasonló célra szolgáló összeghez gyűmlesztés végett befizettetett. Fogadják a nemes keblű adakozók addig is, mig ez iránt a köztetköz egyházi közgyűléshez jelentés tételhetnék, a nyilvánosság útján meleg köszönetem kifejezését. Debreczen 1889 Mártius 7. S z ü c s István egyházi főgondnok.

— **14. és 15. tiltakozók.** Erdékes és jellemző esetet beszél el Szunyogh Szabolcs a n-várad „Szabadság”-ban a 14. s 15. elen folyt tiltetések idejéről. „K. F. kormánypartíi képviselő jól ismerte a mostani ellenzék mozgalmak jellemvonását, s tudva, hogy az egész nem egyéb, mint a türelomesztett párdühnek nemzetiszin köpenybe öltöztetett Tiszagyűlölete, elplántálva, or-zágszerte a rövid látás meleg ágtyába s öntözgetve a gyarló emberek szereplési viszketegevel, egy jó tré fára készült elő. Ugyanis kivágta a véderő-törvényjavaslat eredeti szövegéből a 14-ik s t tartalmazó részt s a tárczába rejtette. A véletlen csakhamar összehozta egy vidéki választókerületnek a tekintélyes osztályhoz tartozó egyik választójával, a ki társalgás közben csakhamar kezdte szólni a 14-ik s t K. F. erre kivetette a hálóját, kezdte játszani az „aggályosat” tápláló duzzogó kormánypartit s méltatlankodva kérdezte az illetőtől: Elolvasta-e, ismeri-e azt a szögreváló s t? Hát hogyne! felejt a kérdéztet nagy önzéssel. — Na, barátom, szolt K. F. nagy bensőséggel, hát attól a veszedelmes s től mi is félünk, ugyannyira, hogy a kormánypartból vagy 70-en összalottunk s frontot csinálunk a „generálisnak.” Ime, zsebben a 14 s t nak általunk tervezve módosított szövege. Vagy

igy változ ki a párt letben lévő mány áltá kivágva ezt olvasó és kitör jól van! Ez a férfi

— E rény felté velési és a szerkes

— G talanul a tanintéztet ség a meg szedetik

— A ják, hogy gi táborn szobón le el is bees ságoktól, már 42 év s mint lo zett nagy gári körö ják. Hir s

— M be besoro évben az október 1- hivják be

— A referát sz kir. tábla elnökle t b e r g e r czeni, min ellen nem bel falusi miatt. Utó kölesnök poródtak, az igazsá hivatából azonban f

— Dr. Sik J azzán M. özöne. M. nagy része kozik, mik ban, ezek megszünt az eljárás hogy 8—1 adott, de okozott. A hogy Weib nökét is a ügyet vez tek a We melyek sz lopás gyal mellett áll ban még meri. De hó, a kik szállódtá s ez ott Sz egy pincze az üzleti mennyiségű Ilyen előz vétségt részesed dig lopás ráki meg Weinberg tábla s z é k v

— T á r c z á lünk — mintha m t ü n ö e s i r n i e t á l m közel alkalmá egy tárcz d e s t s k i Ellingerre mert az t az ő szere lője mint letűnőben zés általán irva van művészek való megv multjuk — E

— J ö z s e f f i ; s a l ; B a l á M á n d y J u d a l o m t e t j e n e k , e j o k n a k n d r a l e p s z k v e d é s u t ó 5 7 i k é v t 6 7 i k ó r a k o a b o l d o g 2 ó r a k o r á l m o s d i i u t á n , C s o ö r ö k n y u t i t e l t e a t i z s t e l t t f e l e t t !

igy változik meg az a 14 §. zagy mi lépünk ki a pártból. S erre kiveszi tárcájából a készletben lévő 14 ik §-t, ugy, a mint az a kormány által benyújtott eredeti javaslatból kivágván lett. „Ime, itt van, — ugymond — ezt olvassd el!” — Az illető elolvassa a §-t és kitör belőle a szent lekesedés. „Ez már jól van! Így már helyes! Így kell tennetek! Ez a fértias, ez a hazafias eljárás,“ stb.

— Egy intézeti könyvelő ajánlkozik székely feltételek mellett az estli órákra könyvelési és levelezői teendőkre, — értekezhetni a szerkesztőségnek.

— Gyümölcsfa oltóvesszők kaphatók díjtalanul a debreczeni gazdasági tanintézetben. A szállítási csomagolási költség a megrendelőt terheli és utánvétele után szedetik be.

— A bucsuzó tábornok Temesvárról írják, hogy gróf Dégente d-Schomburg lovassági tábornok s hadtestparancsnok kinek külsőben levő nyugalmaztatását jeleztük, már el is becsúzott a kerületbe eső katonai hatóságoktól. A tábornok csak 58 éves még, de már 42 éves katonai szolgálat van mögötte s mint lovassági tábornok kitűnő hirt szerzett magának Temesvárt megnyerte a polgári körök rokonszenvét is, távozását sajnálják. Hír szerint Drezdába költözt.

— Katonai behívások. A közös hadsereg bebesorozott amaz újonczokat, a kik a múlt évben az újonczlétszám fölött maradtak s október 1-én be nem vonultak, április 1-jére hívják be katonai szolgálatra.

— A földesi uszorás. Nagy uszora-ügyet referált szerdán Nedeckzy Odón kir. táblabíró a kir. tábla II. büntető tanácsában Bercezy Jenő elnöke alatt. A büneset szomorú hőse Weinberger Mihály földesi lakos (és nem debreczeni, mint a fővárosi lapok írják) a ki ellen nem kevesebb, mint 200 földesi és környékbeli falusi gazda emelt panaszt uszorszkodása miatt. Utóbbi időkben a Weinbergernek a pénzkölesönök után szedett kamatai annyira felszaporodtak, hogy a közigazgatási bizottság fölött az igazságügyminiszterhez, hogy ez ügyben a hivatalból indítsák meg a büntvádi eljárást. Ez azonban fölöslegessé vált, mivel időközben Pécsi Márton földesi lakos megtette az első feljelentést. Dr. Sik János debreczeni ügyvéd által, a melyet aztán nyomon követett a feljelentések egész oztán. Minthogy azonban a feljelentett esetek nagy része, a mely 1883 előtt való időre vonatkozik, mikor az uszoratórvény nem volt hatályban, ezekre vonatkozólag a további eljárást megszüntették és csupán 22 esetben folytatták az eljárást. A vádlott Weinberger beismerte, hogy 8—10 százalékon alul kölesönt soha sem adott, de vagyoni romlás állítólag senkinek sem okozott. A vizsgálat adataiból azonban kitűnt, hogy Weinberger 30, sőt 40 százalékos kölesönöket is adott. De megtörtént az is, hogy az ügyet vezető vizsgálóbíró bezárt főkjából eltűntek a Weinberger lefoglalt üzleli könyvei a melyek számos terhelő adatot tartalmaztak. A lopás gyanúja Szomráki Lászlóra, a vizsgálóbíró mellett alkalmazott újonczra irányult, a ki azonban még azt is tagadta, hogy Weinbertert ismeri. De rávallottak a „Bika“ szálloda pinczérei, a kik azt bizonyították, hogy Weinberger a szállodában két ízben is külön szobát nyitított és ott Szomrákival hosszasan értekezett, sőt egy pinczer azt is látta, hogy Weinberger éppen az üzleti könyvek eltűnése idejében nagyobb mennyiségű bankjegyet adott át Szomrákinak. Ilyen előzmények után a debreczeni törvényesék Weinberger Mihályt uszora véttsége és lopás büntetésének részessége miatt Szomráki Lászlót pedig lopás büntetése miatt helyezte vád alá. Szomráki megnyugodott a vádhatározatában, ellenben Weinberger felebbezett. Szerdán a kir. tábla helyben hagyta a törvényeséket a vádhatározatát.

— Helyi igazító nyilatkozat. Minap a tárcánk egy kifejezése, — mint értesülünk — azon féltremagyarázásra adott okot, mintha mi azon kitétel alatt, ha egy leltűnő csillag grófoli lehet tárcát írni. Ellinger Iónát értették volna, miután közelebb esünkugyan az ő jutalom játéka alkalmára jelent meg egyik helyi lapban egy tárcza. Öszintén sajnáljuk e balvélekedést s ki kell jelentenünk, hogy ama kitévelt Ellingerre csak a rossz akarat magyarázhatja mert az nem is vonatkozhatott ő reá, miután az ő szereplésének alig van nagyobb tisztelője mint mi, s miután az ő tehetsége nem letűnően de sőt emelkedően van. E kifejezés átalánosságban is ugy értelmezendő a mint írva van; „letűnő csillagról,“ — az az olyan művészekről beszéltünk, kiknek a színpadról való megváltásukkor szoktak tárczával adózni, multjuk érdemeiért.

— Halálhír. Fényes Imre, mint férj, valamint gyermekei Terézi férjéve Csoma Józseffel; Johanna férjéve Csepelyi Miklóssal; Balázs, Etelka, Berta, továbbá unokái Mándy Juliska és Janka; Fényes Irma fájdalomtelt szívvel tudatják forrón szeretett nejknek, anyóknak, anyósúknak, illetve nagyjoknak néhai Fényes Imréné szül. dralapszakai Horváth Teréziának hosszas szenvedés után, élte 77-ik, boldog házasságának 57 ik évében, folyó hó 8-án, délután 4 és fél órakor történt esendes, gyászos elhunytát. A boldogultnak földi részei f. hó 10-én d. u. 2 órakor a ref. egyház szertartása szerint, az álmosdi imaházban tartandó isteni tisztelő után, Csokajon, a családi sírboltban fognak örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztesség-tételre az elhunytak rokonai és ösmérsői tisztelettel meghívotnak. Béke lengjen porai felett!

— A alsó-szabolcsi Tisza-ármentesítő társulat választmánya ma a tavaszi árvíz veszély elhárítása érdekében fontos ülést tartott a városháza nagytermében gr. Desseffy Aurél elnöke alatt. Jelen volt gr. Andrássy Manó: az egri káptalan Zsendovics kanonok, társulati alelnök, Debreczen város Kovács Sándor tisztifőügyész, Vértessy István tanácsnok, Andrássy Gyula és Aladar grófokat Bodnár József ügyvéd, a karczagi közbirtokosságot Papp Mór, a nádudvarit Rásó Gyula alispán, Osváth Ferenc és Lukács Dezső vál. tagok képviselték. — Az ülés legfőbb tárgya a gr. Andrássy Gyula és Aladar által emelt t-luczi-dobi magán védgátak eltávolítása volt, melyek az árvizet felduzzasztják és a minék követ. ezteben egy a társulat egész területére nézve nagyjelentőségű dobi gátat még veszedelmesebb nyomást okoznak. — A nagyérdemű vitában részt vettek Osváth Ferenc, Papp Mór, Rásó Gyula, Dienes Barna, Benedek Pál, gr. Andrássy Manó, Bodnár József, Kovács Sándor és Lukács Dezső. Gr. Desseffy Aurél elnök a választmány egyhangú határozatakepen mondotta ki, hogy a vízjogi törvény 177. §-a értelmében a társulat ez elsőfokú hatóságok, az illetékes főszolgabíró megkeresni; hogy a tőtfizű gát felemelését sürgősen gátolja meg; ezen megkeresésben kijelenti a társulat, hogy az ugyancsak az Andrássy grófok által emelt tölgyerdei magánátának a vízkönyvbe való bejegyzése ellen is megette észrevételeit. Az igazgatóság felhatalmaztatott, hogy a hatóság által hozandó határozat alapján a költségeket a társulat pénztárából előlegezze. Ha az illetékes hatóságok által a sürgősség nem tartatnék be, annak elrendelése iránt a miniszter fog megkérdetni. E határozatról, in dokolással együtt a két Andrássy gr. is értesítettet fog. A vita folyamán gr. Andrássy Manó azon kijelentést tette, hogy Gyula és Aladar grófok aligha ismerik a panaszott magán gátaknak a társulatra nézve annyira veszélyes voltát. Mert különben, hiszi rólik, nem emeltették volna azokat. Szerinte is a törvénynek, mely szerint a víz szabadd folyását elzárni nem szabad, holott a kérdéses gátak azt akadályozzák, érvényt kell szerezni, — és mert a közérdek mindég elébe helyezendő bármely magán érdeknek. — Ezen ügy elintézése után enők előterjesztte a társulat igazgatósága által árvízveszély esetére tett megnyugtató intézkedéseket. — Ismertette a főmérnök által kidolgozott utmutató füzetet, mely a közérdek addig divott felhasználása helyett a társulat által fizetendő, — előre szervezett gyalog és fogatos védő csapatok tervszerinti alkalmazását állapítja meg. — Ilyen csapatok minden községben szerveztettek is már s a gyalog napszámok napi munka bére 60 krban (fjeli munkánál 40 kral több) az igazgató 2, illetőleg 3 frtban állapított meg. — A hatósági támogatásra enők által fölkért Rásó Gyula alispán megnyugtató választ adott. — Mert a csapatok csak Bősörményben és Nánáson nincsenek még teljesen szervezve. Többek felszólalása után az igazgatóság, mely a csapatok mozgósítása iránt a veszély mérvéhez képest intézkedik felhatalmaztatott, hogy a védvonaltól távolabb eső községek előjárásai kezében a szükséghez képest a munkások fizetésére előlegeket deponálhasson. — Végül jelentést tett a Harkányi Frigyes elleni per elvesztéséről. Az igazgatóság felhatalmaztatott a felperessel való leszámolásra és a megitté összeg kifizetésére. — Elnök azon reménységgel zárta be az ülést, hogy az idén sikerülni fog a társulatnak az elemekkel sikeresen megküzdnie.

— A helybeli „Polgári kör“ XXII-ik évi rendes közgyűlését f. hó 10-én tartja meg d. e. 10 órakor saját helyiségében melynek tárgyai lesznek: 1. évi jelentés, 2. számadások megvizsgálása, költség előirányzat megállapításra. 3. Tisztviselők választása, 4. Indítványok.

— Társas kirándulás Budaestre. Ujabbban figyelmébe ajánljuk a t. ez. utazó közönségnek, miszerint f. hó 12-én azaz kedden délelőtt 11 óra 36 p. társas kirándulás rendezetik Budaestre a helybeli m. á. v. menetgy. iroda által, mely szerint II. oszt. 9. 40. III. oszt. 6. 70. kerüli jövet menet. Bejelentések még mindég elfogadtatnak.

— Adakozás. Özv. Hegyi Mihályné óngsa a Csokonai sírjának kijavítására 2 frtot küldött be szerkesztőségünkhez. Az összeget átküldtük Szabolcska Mihály esküdtfelügyelő urhoz.

Adakozások az árvaház javár.

A „játékony nöegylet“, mely a szegények nagy mérvű segélyezésére mellett, jótékonykását főképen a felügyelete alatt álló árvaház fenntartásában gyakorolja; mint az előző években, ugy a mult ősszel is felemelte kérés szavát e nemes város szép és nemesen mindenkor áldozni tudó nagy közönségéhez s választmányának egyes buzgó és lelkesült tagjai által felkerestette, annak derék polgárait saját tűz helyükön, hogy átvétesse tőlük a legnemesebb czélok egyike, — az árvák segélyezésére szánt fillereit s egyéb kegyes adományait.

A gyűjtés, és pedig főként a mult év vége felé nagy mérvben fellépett járványos betegségek miatt csak házagosan folytathatván — teljes befejezést nem nyert; pár u'ezében ez évre maradt és annak folytatása s bevégezése; azonban — mint biztos tud-

más szerint jelezhetem — már azokban is megkezdtek az illető urhölgyek a közelebbi napokban nemes de fáradságos munkájukat. — A végeredményt tehát közzé tenni ma még nem áll módomban, azonban az eddigiek-ről addig is, míg az újabb gyűjtés adatai beérkeznek: — már ezuttal is hálás köszönetet mondva az egylet nevében ugy az eddig fáradozott, mint a még folyvást működő Urhölgyeknek az árvák érdekében végzett nemes munkájokért, hálás köszönetet mondva a kegyes adományozóknak szives adományai-kért — van szerecsém — a nyilvános közlést, az alábbi kimutatásokban ezennel megkezdni.

Debreczen 1889. Márcz. 7.

Györy Elek
egyl. pénztárnok.

A debreczeni jótékony nöegylet árvaháza javára. Váradi Imréné és Szallár Ferencné urnok által nagy és kis-várad utcán gyűjtött adományok.

Rásó Gyuláné 3 frtot; Geréby Fülöp-né, Boros Sándorné, Miklóssy Mózes és Lamprecht Frigyesné 2—2 frtot, Dr. Hegedüs Pálné 1 frt 50 krt; Kain Borsos Róza, N. N. Weiss Mózesné, Papp Ferencné, Tóth Sándorné, Csóka Sámuelné, Katz Jakab, Reichmann Arminné, Fried Lajosné, Gábor Nándorné, Kóbor Kornélné, Borsányi Viktorné Simonffy Gyuláné, László Józsefné, Pekete Sándorné, Veszter Istvánné, Tátler Ignácné, Kende Ignácné, Erdélyi Adolfné, Rósenberg Albertné, Nemes Gáborné, Dr. Kovács Sándorné. Egy va'aki, Jelenffy Kornélné, és K. Tóth Kálmánné 1—1 frtot; Laky Imréné 60 krt, Weiss Józsefné, Gaál Ferencné, Mayer Antalné, Petrisin Jakabné, Huber Józsefné, Trenka Ferencné N. N. Pomor Jánosné, Vetésiné, Hirsch Ignácné, Szentpéteriné, N. — és özv. Bortos Ferencné 50—50 krt; N. N. Halasi Péterné, N. N. Wertheimer Ilka, Glück Hermanné, Kühne Adolfné és N. N. 40—40 krt, Müller és Csengeri, N. N. N. Gáál Imréné, Steier Abrahamné, Wolf Miksáné, N. N. Lindendelné és Kiss Gábor 20—20 krt; N. N. N. és N. N. 10—10 krt: a késze-pénz adományok összege 49 frt 90 kr. Fejér Andrásné és Csóthy Lajosné buzát, Ungár Miksa riskását, Fischer Ernánélné babot és Rabensteinné burgonyát ajánlottak.

Színház.

Kopácsi Juliska jutalomjátéka.

Végre egy igazi szép, lelkes jutalomjáték, mely a „jutalomjátékok fénykorára“ emlékeztet. Jól esik ezt constatalnunk azok után a sok sikertelen vagy nem eléggé sikerült jutalomjátékok után a mikor szintén érdemes művészeknek is közönyt kellett tapasztalniok. Mert az isten tudja miért ezen a télen tartózkodóbb, hidegebb volt a közönség kedvencei vel szemben, mint máskor szokott lenni.

Annál értékesebb, annál jelentőségtejjesebb tehát a Kopácsy kisasszony jutalomjátékának fényes sikere. Mert az minden tu zás nélkül szólva fényes volt a szó szoros értelmében. A színház szorongásig megtelt s a közönségen már jóval az előadás előtt idege-érdeklődés vett erőt, mikor a zenekari helyiségben felharmazott óriási koszorukat és virágokrétaikat megpillantotta.

A jutalmazott fényes roccoco tolettében jelent meg, de éneket énekelte s tüntetés lelkes zaja. Minden kéz tapsolt s minden jk e jent ki a tott a nagyra hivatott fiatal művésznő elé. E közben a színórpadláról lebo-csátották — a szép koszorukat s feladták a zenekarban elhelyezteteket. A nézőtér bódítóan illatos volt a roppant virágtól. A jutalma zottat valósággal elhalmozták ajándékokkal. Kapott ékszer, emléktárgyakat, kék selyem ruhakelmét, virágparnát és egy levélborítékban száz forintot, mely összeget városunk intelligens hölgyközönsége körében gyűjtötte előleki családokhoz tartozó három fiatal leányka. A koszoruk közül egyet a nagy közönség, egyet a casinó tagjai, egy másikat a tisztikar sat. adott, többet adtak egy sek és családok; rendkívül szép volt az a bőség-szarut ábrázoló virágállvány melyen ugyan-csak virágból mozaik alakban e név volt kirakva: „Juliska néka.“ És mialatt e reneteg virágot két három ember alig győzte elhelyezni, egyre zúgott a taps s a karzatról különböző színű papírra nyomott ünneppers szállongott alá. Igazán meglepő látvány volt az egész. A jutalmazott kisasszony, ki e fényes kiténtetésekre sok érdemet szerzett, boldognak érezhette magát, mert az elősmérés e számos külső jelehez hozzá járult a közönség őszinte szeretetéből folyó lelkesedés.

Az előadás folyamán még sokszor megismétlődött e kiténtetés, mert nyílt je'enesben is nyolozor kihívták s a tetszés frenetikus módon nyilvánult, mikor a jutalmazott a felvonás közepén egyszerre a mellék szobából fúruhában jelent meg. A „nagy a lelki bátor ságom“ keringőt bájjal s graciositással adta elő ugyhogy megkellett ismételnie Egyáltalán a kisasszony ez este oly ügyesen, annyi kedvel, elevenséggel játszott, hogy sokan a leg-őszintébb lelkesedéssel ősmerték el, hogy a kisasszony ma valóban kész primadonna már. Ismétljük, hogy a jutalomjáték nagy buzdítására szolgálhat a fiatal művésznőnek, a ki előtt a legszebb pálya áll s ha oly arányban (és oly irányban is) halad mint ed-

dig, akkor eléri célját s eljut oda, hova nemes ambíciójával törekszik.

A „Szitakötő“ ujdonság holnap először kerül színre színpadunkon. A czimszerepet Margó Czéli kedves vendégművésznőnk fogja játszani. Az új darab előkészületei nagy fáradságot vettek igénybe s ismét oly pompás előadást fogunk élvezhetni, mely egy fővárosi színháznak is becsületére válnék. — Margó Czéli a tegnap a „Nebántsvirág“ czimszerepét játszotta az ő ősmert művésztével nagy számu közönség előtt.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, vasárnap, 1889. márczius hó 10-én, páros bérletben

itt először:

A szitakötő.

Énekes francia vígjáték 3 felvonásban.

Műsor:
Vasárnap 10. Szitakötő I-ször.
Hétfő 11. „ „ II-ször.
Kedd 12. Kapitány k. a. páros bérletben.
Szerda 13. Szitakötő III. V. Margó Czélia jutalmával ünnepben.
Csütörtök 14. Boccaccio a czimszerepben Margóval.
Péntek 15. BÁNKBÁN díszelőadás.
Szombat 16. Szitakötő IV-edször.
Vasárnap 17. Ingyenlők I-ször páros b.

Felolvasó szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Kerezag Vilmos.

COGNAC.

Gróf KEGLEVICH ISTVÁN,

Promotor

a brüsszeli világkiállításon díszoklevéllel — a legmagasabb kitüntetéssel díjazva. — Ezen Cognac orvosi tekintélyek által legjobban ajánltatik emésztési nehézségeknél, gyomor, tüdő- és mellbetegségeknel testgyengülésnél stb.

Eredeti palackzártásban mindenütt kapható.

Központi iroda: Budapest, Rudofrakpart 7. sz.

Kardos László

Debreczen, Czegléd utca.

150 cm. nagyságu esikos Ripsz asztalterítő bojtval 1 frt.

150 cm. nagyságu gyapjuvirágos asztalterítő 3 frt 50 kr.

Szines flanel buror-törő 18 krtól 25-ig.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb KUHINKA ISTVAN K. SZÉKESFÉHÉRVÁR ÉRTELMEZŐ KÖZVETŐSÉG 1879

ajánlja a t. ez. közönségnek, vendéglő és kávéháztulajdonosoknak dúsan és a legnagyobb választékkal berendezett raktárát,

ÜVEG, PORCELLÁN,

háztartási cikkek,

konyhaszerelvények, china ezüst, alpacca, dísztárgyak és evőszközökből a legújantnyosabb gyári árak és pontos kiszolgálattal mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek.

Arjegyzékkel kívánatra bérbeintve szolgálók.

Tisztelettel

KASZANYITZKY ENDRE

Debreczen, Piac utca 1900

Henneberg's
„Monopolseide“
ist das Beste!
Nur direct.

Kiadó lakás.

Egy nagy utcái lakás, mely áll 3 utcai, 2 udvari szoba és nagy üvegezett folyosóból, hozzátartozó kényelmes mellékhelyiségekkel, világos pinczehelyiségek, melyek esetleg magtáraknak használhatók Miklós-utca 1916. sz. a. május 1-től kiadó.

Hirdetmény.

Az érselindí határban a vasut mellett eladó több kazal igen jó gyepszéna, mesterséges takarmány, valamint szalma, török és csutka, esetleg nyári legelővel együtt oda vállaltatik marha. — Értekezhetni levélileg is Engländer Miklóssal Álmosdon.

735 ki.
1889.

Pályázati hirdetmény.

Hajdúvármegyébe bekebelezett Tetétlen községben lemondás folytán üresedésbe jött községi orvosi állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhívtnak azért azon az 1883. I. tetz. 9. §-a, illetve az 1876. XIV. tetz. 143. §-a értelmében képesített orvos urak, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényüket alólirt főszoigabiróhoz folyó hó 29-ik napjának d. e. 10 órájáig annyival inkább adják be, mivel a később érkező kérvények a folyó hó 30-án d. e. 11 órakor Tetétlen község házánál megejtendő választásnál figyelembe vétetni nem fognak.

Javadalmazás:

1. 600 frt készpénz, mely a község pénztárából, előleges évnegyedes részletekben fizetetik.

2. Természetbeni tisztességes lakás.

3. Látogatásért 40 kr. — ha a beteg az orvos lakása mély egy 20 kr.; — éjjel ezek kétszerese, természetesen mindenesetben vényírással együtt; — ha ötkémiás 20 kr.

Kelt Nádudvaron, 1889. Márt. 5.
Nábráczky
főszoigabiró.

Jó minőségű

vetni való árpa

métermázsája 6 frtjával
a debreczeni közraktárnál kapható.

Mozgó ügynök.

Tapasztalt mozgó ügynökök, egy már bevezetett iparezzikk magán felekvő való elárúsításának közvetítésére, — Debreczen és vidéke részére — fizetés és magas jutalék mellett, azonnal alkalmaztatnak.

Ajánlatok, — melyekben az eddigi munkakör kitérítendő, — ezen lap kiadóhivatalába küldendők.

Eladó a vértés-ligeti határban.

a Magyar Gézáné uró birtokán készpénz fizetés mellett igen jutányosan, egy erős készületű, kőlabakra épült négy fűkos fenyőfa magtár, majdnem egész új; eltér benne 500 méter mázsa gabona. Három kettős eke. Három vasborona. Igás szekér. Ötven méter mázsa körül anyaszána. Különbféle gazdasági szerszámok. Értkezni lehet.

Horváth Ferencz

tu'ajdonossal a helyszínen.

♦♦♦ Egy jó könyv. ♦♦♦
..... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidék és vé-
lösek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek
volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségek
esetekben igen kiváló szolgálatokat tettek! Igy és hasonló-
képen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-
intézete „A Betegbarát” című, rajzókkal ellátott könyv
elküldéséért majdnem napoként kap. Mint az ahoz nyoma
tott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések
tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly
betegségek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt
feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak
eredményei vannak letele, megérdemli a legkomolyabb
figyelembevételt minden beteg részéről, bármely bajban is
szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az
írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy
betegbarátot” és pontos címzést s ezímezze a levelező lapot
Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. — A megküldés
ingyen történik. ♦♦♦

Mo-t kaptam meg az ön értékes küld-
ményét, egy palacska

Füülolaj-extract-ot

melyet egy 35 év óta sükettségben szenvedő
embernek hozattam. Valóban, csuda az, mit
ez orvosság ezen szegény emberen felmutat-
ott. 24 órai használat után e férfi az azelőtt
eljesen süket füleivel a tali óra ketyegését
öb méter távolságból tisztán meghallotta. —
E férfi, kinek a világra újra született, Isten
után önnel köszönheti e bámulatos segítségét
Alexander feld. Manzey Gusztáv.

Ezen FÜÜLOLAJ-EXTRACT

Dr. Schipek es. és kir. Másodorvos által lát-
tatott el használati utasítással. Egy pal. c. k
ara 1 frt 50 kr. Debreczenben kapható Dr.
Rothschnek Emil ur gyógyszerárában, az
Arany Egyszaruhoz. (Telefon állomás.)

Meghívás

Az „István” gőzmalom társulatának
1889. márczius 10-én d. e. 10 órakor
a városháza nagy tanácstermében
tartandó

évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság által előterjesztett 1888 ik évi mérleg az arra vo-
natkozó igazgatósági jelentéssel.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása, a tiszta nye-
reség feletti intézkedés és a javasolt osztalék megállapítása.
4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag és három felügyelő
bizottsági tag helyének választás útjánai betöltése.

Kelt Debreczenben, 1889. február 4-én.

Az igazgatóság.

Az alapszabály 28-ik cikke értelmében felhívtnak azon t. részvényesek, kik
a közgyűlésen résztvenni óhajtának: hogy igazoló j. gyeket a közgyű-
lési napig — a társulat czepléd-utcai irodájában átvenni ne terheltes-
senek, hol egyszerűsind a mérleg és az igazgatóság jelentése márczius
2 től kezdve megtekinthető.

A DEBR. HELYIVASUT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

f. é. márczius hó 24-én, délelőtt 10 órakor.

a városháza nagytanácstermében tartja

III-İK RENDES

KÖZGYŰLÉSÉT

melyre a t. részvényesek ezennel meghívtnak.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság 1888. évről szóló üzleti jelentése, ugyszinte errevo-
natkozólag a felügyelő bizottságnak jelentése.
- II. Az 1888-ik évi mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő
bizottság részére a felmentvény megadása.
- III. Az osztalék meghatározása.
- IV. Az alapszabályok 41. §-a értelmében két kilépött igazgatósági tag
megválasztása.

Az igazgatóság.

Jegyzet. Az alapszabályok 27. §-a. A ki a közgyűlésen szavazati jogát gyakorolni kívánja,
részvényeit a közgyűlés határnapja előtt legalább 3 nappal Debreczenben a debreczeni helyi
vasut részvénytársaság üzleti irodájában, és az ipar és kereskedelmi bankban, vagy Buda-
pesten Lindheim és Társa cég irodájában, V. kerület, Széchenyi-tér 5. sz. alatt leté-
ményezni köteles.

Gőzmozgonyok

2¹/₂, 3¹/₂, 4, 6, 8, 10

lőerőre

fa, szén- és szalmával való fűtésre.

legújabb szerkezet.

NAGYOBBITOTT FŰTŐSZEK.

RÉNYNYEL.

Nagy diszoklevél

az 1885. évi budapesti általános

kiállításán.

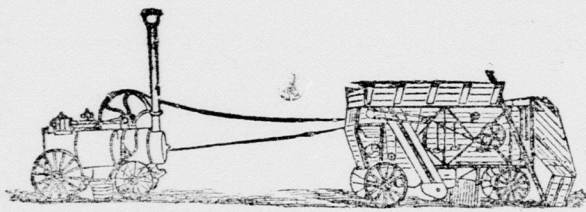
Biztosíték

Elsőrendű ajánlatok.

Magyar gőzcséplőgépek

SZEGES DOBBAL

8,000—12,000 kéve naponkénti munkaképesség-
re csak 3, 4, 6, lőerjű gőzmozgony szükséges.
300, 350, 400 kg. szénfogyasztás 14 óra alatt.
Tökéletes kieséplés tisztítás és osztályozás: a gépek könnyűszállít
hatása nagy megtakarítás a befektetési tőke és kezelési költség-
gekben.

Grossmann & Rauschenbach

első magyar gazdasági gépgyára
BUDAPESTEN, külső váci-ut 7 szám
A lőronati vasut gyárunkig közlekedik.

Ajánlja továbbá legújabb minőségű
Ekéit, Boronáit, Sorvavetőgépeit, Szénagyűjtői,
Rostait, Triétreit, Tengerimorzsolóit, Szets-
vágóit, Répavágóit, Szőlőszájóit és Szőlőszúzóit.

Rendelvényeket elfogad és gyári áron eszközli
KONCZ LAJOS

DEBRECZENBEN, Nyomató-utca 798. szám.

Gőz cséplő- gépek

szeges dobbal és verő-
léczes dobbal,

kettős tisztító szerkezettel,
árpatoklaszóval és
osztályozó hengerrel

3¹/₂ 4, 6, 8, 10 lőerjű,

legújabb szerkezetű
MOZGONYOKHOZ.

Gőzmozgonyok és gőzcséplőgépek

gyártásában
a magyar magán ipar az első
helyet foglalja el.

A magyar gyárak közt
gazdasági gépekben

legnagyobb k-lendőségnek örvend.

Lakás kerestetik.

A piacchoz minél köze-
lebb egy butorozott sz o b a
kerestetik magános, előkelő
ur részére. — Értekezhetni
szerkesztőségünkben.

Takarmánynak, vetni való

bükkönyt és zabot

óriási kerek Répa,
LŐBERE és FRANZIA LUCZERNA magvakát,
szepességi borsó, lencse

szép citrom és veresbélű narancsot,
kiváló finom k á v é k a t.

Asztalosok és szobafestők részére
mindenféle föld, és vegyelemzet FESTÉKET,
ENYVET, FIRNISZT és LACKOT,

olányos ár és pontos kiszolgálás mellett ajánl

KOHN HENRIK

főttér, RANUNKEL-ház.

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellér”, könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház.

Szerkesztő

Széchenyi-utca

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.

1889.